

KIRUNA

Information

Pelletspanna med solceller värmer Kiruna

Följ med till Tynnyrilaki

Så ser kommunens ekonomi ut

Kirunabostäder öppnar ny kundservice

Utsatt för våld i nära relation?
Hör av dig till oss!

Poppis att jobba på höstlovet

Vi på Kiruna kommun vill önska alla kommuninvånare och besökare en riktigt god jul och ett gott nytt år!

Tipsa dina nära och kära om hemvändardagen!

I din hand håller du det senaste numret av kommunens hushållsblad Kiruna Information. Här får alla förvaltningar och de kommunala bolagen möjlighet att berätta vad som händer hos dem. Och det är en hel del.

På socialförvaltningen jobbas det för fullt med ett projekt som hela Sverige följer. Länets kommuner håller på att införa ett gemensamt system för att styra arbetet vid förvaltningen. I mars nästa år införs det i Kiruna. Läs mer om det på sidan 21.

Luossavaarabacken är en favoritplats för många av oss, men vad skulle hända om sittliften stannade? Som tur är utbildas personalen i backen i hur de ska få ned folk om det mot förmodan skulle hända, så vi kan alla känna oss trygga. På sidan 18 berättar de om den senaste utbildningen.

Stadsomvandlingen pågår fortfarande för fullt. Nästa år är det dags för invigning av det nya badhuset. Men det händer en del annat spännande också. På sidan 28 berättar vi mer om det.

Ska du söka bygglov till sommaren? Testa våra nya e-tjänster för bygglovsansökningar.

Sist men inte minst så jobbar vårt härliga Gironetgång för att så många som möjligt ska få tillgång till bredband. I det här numret presenterar de en ny tjänsteleverantör. Du kan också läsa mer om dem på gironet.se.

PS. Vill du ha hem någon? Din dotter eller son, en kär syster eller bror, ett barnbarn? Tipsa dem om hemvändardagen den 25 december i Kristallen. Då bjuder kommunen och flera företag in till en träff för att berätta om alla lediga jobb. Det finns nämligen många lediga jobb. Helt säkert även något för de dina! Mer information finns på kiruna.se/komhem

KIRUNA information ges ut av Kiruna kommun och delas ut till alla hushåll i kommunen.

Ansvarig utgivare: Susanne Hägglund
Redaktör: Ulrika Isaksson

Kontakta redaktionen:
E-post: ulrika.isaksson@kiruna.se
Telefon: 0980-708 23 | **Växel:** 0980-70 000
Besöksadress: Kristallen, Stadshuset 1
Postadress: Kiruna kommun, 981 85 Kiruna

Följ Kiruna kommun på Instagram och Facebook.

Redaktion: Ulrika Isaksson, Clara Nyström, Sofia Lagerlöf Määttä, Lotta Engvall, Kiruna kommun, Stina Johansson, Tekniska Verken, Emma Wodén, Kirunabostäder.

Omslagsbilden är fotad av Ulrika Isaksson.

KIRUNA Information

Ur innehållet nr 2/2023:

Ekonomiska utmaningar.....	3
En perfekt storm.....	4-5
Insamling av förpackningar.....	6-7
Pellets pannor ersätter oljan.....	8-9
Sommarjobba vid kommunen.....	10-11
Bokbussen är mer än böcker.....	12-13
De sticker åt nyfödda.....	14
Meänkieli på biblioteket.....	15
Kom på bibbloquiz.....	15
Innovationsplattform Kiruna.....	16-17
Evakueringsutbildning.....	18
Niomas höstlovsjobb.....	19
Eurosuandohuset.....	19
Tomtkön blir digital.....	20
Fritidstomter i Riksgränsen.....	20
Länet inför gemensamt verksamhetssystem.....	21
Utsatt för våld?.....	22-23
Tur till Tynnyrilaki.....	24-25
Konstmuseet i norr.....	26-27
Stadsomvandlingen 2024.....	28-29
Nya Kiruna ett år.....	30-31
Bygglov via e-tjänst.....	32
Fakturor till digital brevlåda.....	32
Gironets tjänsteleverantörer.....	33
Glöm inte reflexen.....	33
Kirunabostäder öppnar ny kundservice.....	34
Parkering i centrum.....	35
Kulturhuvudstad 2029.....	36

Sanna Inga Poromaa, 2:e vice ordförande i kommunstyrelsen, Emilia Töyrä, 1:e vice ordförande i kommunstyrelsen och Mats Taaveniku, kommunstyrelsens ordförande.

De flesta Kirunabor har nåtts av beskedet att kommunens budget ser ansträngd ut de kommande åren. I ett läge där näringslivet i Kiruna går som tåget – när det gick som det borde – är kommunens resurser små.

Text: Kommunledningen | Foto: Rebecca Lundh

Principerna för vårt budgetarbete har varit att inte minska på våra ambitioner när det gäller de politiska målen. Vi ska bli 2500 fler invånare, vi ska bli en av Sveriges bästa skolkommuner och vi ska bli bättre på omsorg. Till detta vill vi i så liten utsträckning som möjligt minska barn och ungas möjligheter till ett rikt kultur- och fritidsutbud.

Vi kan dock inte fortsätta arbeta så som kommunen gjort tidigare, det finns det inte pengar till. De som har möjligheter att själva stå för fritidsaktiviteter ska göra det, vi kommer minska ambitionerna när det gäller vuxnas intressen och

en del taxehöjningar kommer. I dag är kommunen inblandad i verksamheter som inte ligger i dess huvuduppdrag och det kommer till stor del inte vara möjligt framöver. Vi tror att det här kan vara början på ett nytt sätt att jobba och att det inte behöver betyda att livet blir torftigt.

Under det år som gått sedan vi tillträdde i kommunledning har vi försökt påverka det vi kan för att fler ska förstå vilken utmaning kommunen står inför, som till stora delar beror på stadsomvandlingen och de beslut som tagits med anledning av den. Det är inte rimligt att en liten

kommun ska stå för hela risken i en samhällsomvandling som gagnar hela Sveriges – och världens – framtid. I detta har vi inte fått något gehör, än, men vi kommer fortsätta tills vi får resultat.

Tills vidare har vi de pengar vi har och vi har valt för att förvalta kommunens ekonomi och verksamheter, det ansvaret måste vi ta och det ska vi ta. Kiruna kommun har trots det kärva ekonomiska läget alla förutsättningar att utvecklas de kommande åren och vi hoppas att fler vill vara med i det arbetet!

Vill du bidra?

Har du idéer som ingen annan verkar ha? Är du sugen på att ta mer ansvar för att Kiruna ska växa och bli en ännu bättre kommun? Kontakta oss på kommun@kiruna.se

"Vi har hamnat i en perfekt storm"

Stora och små investeringar, ökade kostnader på grund av stadsomvandlingen, avskrivningar, ökade räntekostnader och pensionsavsättningar. Det gör att kommunen går minus i år och troligtvis kommer att göra det under många år framöver.

Text: Tobias Sipuri och Ulrika Isaksson

En perfekt storm kallas det när en rad väderfenomen som var för sig inte är så dramatiska råkar förstärka varandra till ett katastrofalt oväder. Foto: Åke Jönsson

"En stadsflytt har aldrig tidigare skett i Sverige. Det är ett enormt projekt och vi är en liten kommun"

– Tobias Sipuri, ekonomichef

Sedan 2008 har Kiruna kommun storsatsat och bland annat investerat i skolor, hallar, fritidsanläggningar, vattenverk och mycket mer. Kommunen har också investerat i stadsomvandlingen på grund av de olika besluten som tagits kring den nya stadskärnan. Sammantaget har alla investeringar lett till att kommunkoncernen fått ta stora lån, som just nu ligger på 2,5 miljarder kronor. Ett stort lån i jämförelse med andra kommuner.

– Vi har en för stor kostym i många delar, vilket gör att det kostar mer än vad vi får in i skatteintäkter. Man kan säga att vi under lång tid har investerat mer än vad vi har haft råd med, säger ekonomichefen Tobias Sipuri.

Kiruna kommun gick in i stadsomvandlingen med en dålig ekonomi. Och den har inte förbättrats. Tvärtom. På grund av stadsomvandlingen har kommunen fått kostnader som den inte riktigt planerat för.

– Det är lätt att vara efterklok och tycka att vi borde gjort så eller så, men man måste också vara ödmjuk inför det vi ställdes inför. En stadsflytt har aldrig tidigare skett i Sverige. Det är ett enormt projekt och vi är en liten kommun som både saknar erfarenhet och människor för att genomföra ett så här gigantiskt byggprojekt. Vi har missat saker och det har blivit alldeles för dyrt, något som vi kommer få kämpa med de kommande 30–40 åren. Men vi hade heller inget val. Även om vi bara hade byggt det vi fått ersättning för, så innebär stadsomvandlingen stora problem för oss, säger han.

Hjalmar Lundbohmsskolan, Aurora kultur och kongress, och badhuset har blivit större och därmed mycket dyrare än vad kommunen fått ersättning för. När de nya byggnaderna tas i drift måste de börja skrivas av. Eftersom de kostat så mycket att bygga blir också avskrivningarna höga. Under 2024 kommer avskrivningarna att vara ungefär 150 miljoner kronor högre än de var för de gamla byggnaderna.

– Då måste vi kanske dra ner 150 miljoner någon annanstans i verksamheterna. Det är en stor besparing vi behöver göra på grund av stadsomvandlingen. Frågan är om det är rimligt att göra

så stora neddragningar i verksamheterna utan att det får konsekvenser för kvalitet och service till medborgarna.

Det kostar även mer att driva de nybyggda fastigheterna. Trots att de är energieffektiva kostar värme, ventilation, underhåll och teknik totalt sett mycket mer än för de gamla byggnaderna. Såväl för Aurora kultur och kongress som för det framtida badhuset krävs också fler människor som jobbar i byggnaderna.

– De är typexempel på verksamhetsutökning. Kommunen måste in och bidra för att de ska kunna ha bemanning. Och i slutändan går det inte riktigt ihop. Vi lever på skatteintäkter som är relativt konstanta och kommunen kan inte få in så mycket mer pengar utöver det, säger Tobias Sipuri.

På grund av världsläget och inflationen ökar räntekostnaderna för kommunens lån. Prognosen för 2023 är 35 miljoner kronor i räntekostnader. Förra året var det 23 miljoner i räntor och 2026 gör Kommuninvest bedömningen att räntekostnaden kommer att vara på 75 miljoner kronor.

– Det grundar sig på om vi inte tar mer lån, men som det ser ut med stadsomvandlingen så behöver vi ta mer lån. Då går räntekostnaderna på över 100 miljoner kronor under 2026 och det tar utrymme från verksamheterna. Som sagt så har vi en för stor kostym, vilket vi hade kunnat hantera om det bara hade varit det. Då hade vi kunnat göra besparingar för att minska kostymen och på sikt få ordning på ekonomin. Men att stadsomvandlingen också kommer på det här gör att det blir en ohanterbar situation.

Dessutom måste kommunen under kommande två år behöva avsätta mer pengar till pensioner. Pensionsavsättningarna har ökat med 73 miljoner från 2022 till 2023 och under 2024 ökar de med ytterligare 15 miljoner.

– Det här är något som alla Sveriges kommuner gör och det är jättebra för våra anställda. Men alla de här olika delarna med lågkonjunkturen, stadsomvandlingen som har tagits i drift, pensionsavsättningarna och räntekostnaderna gör att vi har hamnat i en perfekt storm, säger Tobias Sipuri.

Visste du att papper kan bli nytt papper upp till sju gånger och metallförpackningar kan återvinnas hur många gånger som helst?

DET SKA VARA LÄTT ATT GÖRA RÄTT

Förändring insamling av förpackningar

För att öka materialåtervinningen och minska mängden avfall från förpackningar har regeringen infört nya regler för hur förpackningar ska samlas in från och med den 1 januari 2024.

Text: Avfall Sverige / Tekniska Verken

Hittills har flera olika parter ansvarat för att samla in förpackningar, vilket gjort det svårt att organisera insamling och information på effektivast möjliga sätt. När kommunen tar över ansvaret för förpackningsavfallet kan insamlingen av förpackningar med mat- och restavfall och tidningar samordnas. Det är också ett verktyg för att möta EU-krav och de mål för materialåtervinning som EU satt upp.

– Vi jobbar hårt för en smidig övergång så att förändringen ska märkas så lite som möjligt. Alla bör fortsätta sortera sina förpackningar och lämna dessa till någon av återvinningsstationerna i kommunen. Den stora vinsten ligger i att vi skapar ett mer effektivt system som underlättar ökad återvinning, säger Alexander Brobäck Nyrén, verksamhetsstrateg på Tekniska Verken.

Regeringens beslut betyder att alla hushåll senast 2027 ska få närmare och enklare att lämna sitt förpackningsavfall än i dag. Det gör det lättare att göra rätt - när avfallet sorteras bättre ökar också materialåtervinningen av material.

Vad händer och när?

1 januari 2024: Kommunerna får ansvar att samla in förpackningar från hushåll genom fastighetsnära insamling eller lättillgängliga insamlingsplatser (återvinningsstationer). Kommunerna ska då också erbjuda separat insamling av matavfall från hushåll. I Kiruna kommun så tar Tekniska Verken över samtliga återvinningsstationer.

1 januari 2026: Kommuner ska ordna separat insamling av förpackningar på torg och i parker samt andra populära platser.

1 januari 2027: Kommuner ska ordna insamling av förpackningar fastighetsnära och också insamling av skrymmande förpackningar, sådant som är för stort för soptunnan, vid lättillgängliga insamlingsplatser.

Vilka förpackningar gäller det?

Det gäller kartong- och pappersförpackningar, plast- och metallförpackningar samt färgat och ofärgat glas från hushåll.

2024 får kommunerna också ansvar för att samla in träförpackningar och övriga förpackningar av textil, keramik och porslin vid återvinningscentralerna.

2027 ska kommunerna också erbjuda insamling av skrymmande förpackningar av plast, papper och kartong på lättillgängliga insamlingsplatser, dvs man ska inte alltid behöva åka till återvinningscentralen för att lämna de förpackningar som inte får plats i soptunnan hemma.

Varför är det viktigt att återvinna förpackningarna (och allt annat)?

Statistiken visar att två tredjedelar av alla förpackningar återvinns till nya produkter – men återvinningen kan bli ännu bättre eftersom en tredjedel fortfarande hamnar i restavfallet och går till energiåtervinning. Det är inte bästa miljönyttan.

När man materialåtervinner en plastförpackning halveras klimatavtrycket jämfört med om den slängs i soppåsen och går till förbränning. Men idag slängs hälften av all plast i soppåsen i stället för i plaståtervinningen. Det leder till onödiga klimatutsläpp. Om varje svenskt hushåll återvinner en extra plastförpackning i månaden kan koldioxidutsläppen minska motsvarande utsläppen från 1 200 bensindrivna bilar per år.

Och visste du att papper kan bli nytt papper upp till sju gånger och metallförpackningar kan återvinnas hur många gånger som helst? Därför är det så viktigt att vi återvinner förpackningar i stället för att slänga dem i soppåsen.

Vad är fastighetsnära insamling?

Från och med 2027 ska alla ha möjlighet att lämna sitt avfall nära sin bostad, så kallad "fastighetsnära insamling". Detta gäller både för boende i villor och lägenheter.

Att det blir närmare sänker tröskeln för att sortera – det blir lättare att göra rätt. Erfarenheten visar att fler förpackningar sorteras ut och kan materialåtervinnas i stället för att hamna i restavfallet. Som en extra vinst minskar också nedskräpningen. Win-win-win.

– Det innebär att alla hushåll i Kiruna kommer att kunna lämna sina förpackningar nära sitt hem.

Det ger en ökad service till medborgarna vilket förväntas öka återvinningen. Erfarenheter från kommuner som redan har infört detta visar att det leder till att mängden förpackningar i avfallet kan halveras. Det innebär en stor vinst för miljön, säger Alexander Brobäck Nyrén.

För att göra sortering ännu enklare har ett nytt system med skyltar för olika typer av avfall introducerats i Sverige, ja faktiskt i hela Norden. Symbolerna som exempelvis används på sopkärl, återvinningsstationer och återvinningscentraler är desamma som på många förpackningar. Detta gör det tydligt hur varje förpackning ska sorteras.

Vilka förpackningar ingår?

Papper och kartong, plast och metallförpackningar och färgat och ofärgat glas. Och så mat- och restavfall sedan tidigare. Många kommuner erbjuder också insamling av tidningar nära bostaden.

Kommer återvinningsstationerna finnas kvar?

Till dess att den fastighetsnära insamlingen är utbyggd kommer återvinningsstationerna att finnas kvar, kanske även därefter för insamling av skrymmande förpackningar och som ett komplement till den fastighetsnära insamlingen.

Kommer det bli dyrare för oss som invånare?

Det är fortsatt producentansvar för förpackningar. Det betyder att det är producenterna som ska bekosta insamling och återvinning av förpackningarna, så nej, det ska inte påverka avfallstaxan.

Foto: Reform Society

Miljövänliga pellets-pannor ersätter olja

Ett häftigt energiprojekt har tagit form – en pellets-panna med solceller som på ett hållbart sätt stöttar huvudproduktionen och förser Kirunaborna med värme. Kiruna Kraft, dotterbolaget till Tekniska Verken, investerar i en pellets-panna nedanför Luossavaara vid Lokstallet.

Text: Stina Johansson | Foto: Jonas Johansson

Som en del av det långsiktiga arbetet mot en hållbar stad, byts gamla oljepannor ut mot moderna pelletsanläggningar. En av anläggningarna som står färdig är pellets-pannan vid Lokstallet i Luossavaara. Pellets-pannan i Lokstallet är spektakulär då den består av en 20 meter hög silo som är klädd i 64 solpaneler och träpanel. Pellets-pannan är till stor del självförsörjande med det solcellerna genererar och överbliven el säljs på elmarknaden.

När den ordinarie produktionen inte räcker till för att upprätthålla värmeproduktionen behövs spetskraft och pellets-pannan används främst under den kallaste perioden på året, november till februari, för att säkerställa fjärrvärmeleveransen och att upprätthålla rätt temperatur i fjärrvärmenätet.

– Det är alltså när det är riktigt kallt och värmen från värmeverkets egen produktion och spillvärmen från LKAB inte är tillräcklig till exempel vid avbrott som man spetsar med pellets i stället för med eldningsolja som tidigare. Bland de roligaste projekten jag har varit med om, att använda grönt för att producera grönt, säger Per Björnström, utvecklingsstrateg på Kiruna kraft som är initiativtagare till det här energiprojektet.

I arbetet med att skapa klimat och miljövänlig fjärrvärme kommer alltid spillvärme vara det grönaste alternativet och efter spillvärmen är värme producerad av biobränsle, exempelvis pellets det bästa alternativet. Att addera pellets-pannor med egen producerad el ger ännu bättre och grönare fjärrvärme.

Pellets är ett miljövänligt alternativ som Kiruna Kraft har valt som ett av de sätt som sol-cellsilon ska drivas av. Pellets är ett klimatneutralt bränsle och pannan är utrustad med elektrofilter vilket tar bort aska och damm från röken. Utsläpp i form av kvävedioxid och partiklar är mycket liten och nivåerna enligt miljö kvalitetsnormerna klaras med god marginal.

Det finns i dag även oljeeldade spetslastpannor placerade i gamla Hjalmar Lundbohmsskolan och Scandic Ferrum. Dessa pannor avvecklas i och

med stadsomvandlingen eftersom LKAB:s gruvbrytning påverkar områdena som de nuvarande pannorna är placerade i. Ersättningspannor måste byggas för att fortsatt kunna tillhandahålla leveranssäkerhet till fjärrvärmekunderna. Även dessa pannor kommer ersättas med miljövänliga pellets-pannor.

– I framtiden så behövs det troligtvis utökas med ytterligare 2–3 pannanläggningar i form av bioolja eller pellets för att trygga värmebehovet i Kiruna stad i samband med att befintligt fjärrvärmenät förändras på grund av stadsomvandlingen, säger Per Björnström.

Initiativtagare och Kiruna krafts utvecklingsstrateg Per Björnström. "Bland de roligaste projekten jag har varit med om", säger han.

Pellets-pannan är placerad nedanför Luossavaara vid Lokstallet.

20
meter hög silo

64
stycken solceller

25-30
kilowatt leveranskapacitet

23000
kilowattimmar el
produceras under ett år

2
megawatt
produktion värme

Att avveckla kostsamma oljepannor och ersätta med miljövänliga bränslepannor är också ett sätt att bidra till Agenda 2030, en hållbar energisatsning för miljön och staden.

Samuel Sikku, arbetsledare Maja Pålsson, Matheus Krutrök och Rasmus Lasu gav Kiruna en ansiktslyftning i somras genom att klippa gräset. Samuel Sikku tyckte att jobbet var bra, eftersom de fick sluta tidigt. Foto: Ann-Sofie Åkerlind

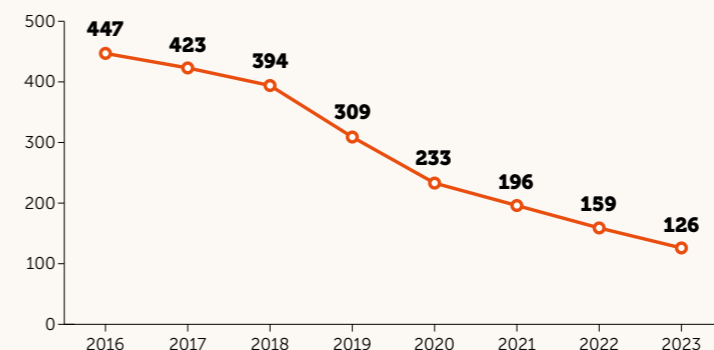
Alla ska få sommarjobba

Kiruna kommun strävar ständigt efter att erbjuda ungdomar en meningsfull och utvecklande sommarsysselsättning genom kommunala feriearbeten. I detta nummer av Kiruna Information skriver arbetsmarknadsenheten om varför feriearbetena är så värdefulla.

Text: Emma Taube

Antalet ungdomar som deltar i kommunala feriearbeten har minskat dramatiskt.

I diagrammet visas totalt antal ungdomar som arbetat vid kommunen åren 2016-2023.

De kommunala feriearbetena finns för att alla ungdomar i Kiruna ska få möjligheten att uppleva arbetslivet och utveckla färdigheter som gynnar dem i framtiden.

– Genom att erbjuda dessa möjligheter strävar vi efter att inspirera, utbilda och stödja våra ungdomar i deras personliga och yrkesmässiga utveckling, säger Ann-Sofie Åkerlind, som är enhetschef på arbetsmarknadsenheten.

Antalet ungdomar som deltar i kommunala feriearbeten har förändrats över tid. Det är viktigt att förstå utvecklingen genom att titta på antalet ungdomar som faktiskt har arbetat genom åren och hur antalet har minskat. Det är en dramatisk minskning, som är intressant och speglar både samhällsförändringar och arbetsmarknadsutveckling.

– Siffrorna ger oss en bild av de förändringar som har inträffat över tid och utmanar oss att anpassa våra insatser för att möta behoven hos våra ungdomar.

Behovet av kommunala feriearbeten har också minskat. Detta beror på flera faktorer, inklusive

stängningen av Migrationsverkets anläggningsboenden i kommunen och stängningen av HVB-hem för ensamkommande ungdomar. Ytterligare en betydande förändring skedde för tre år sedan när arbetsplatser hos föreningar övergick från att vara kommunala arbetsplatser till att föreningarna själva tog över ansvaret och administrationen av arbetet.

– Vi behöver vara flexibla och anpassningsbara när vi planerar för framtiden.

Kiruna kommun är unikt när det gäller att stödja föreningslivet i att anställa ungdomar under sommaren.

– Genom att erbjuda ekonomiskt stöd för detta ändamål stärker vi inte bara vårt föreningsliv utan ger också ungdomar möjlighet att spela en aktiv roll i samhället, säger Ann-Sofie Åkerlind.

Maja Pålsson har under sommaren varit handledare för de ungdomar som sommarjobbade vid Tekniska verken.

– Att vara handledare för dessa ungdomar är en otroligt fin upplevelse. Vårt huvudsakliga fokus ligger på grönområden och allt som har med det

att göra, såsom att plocka skräp, klippa gräs och vattna blommor, säger hon.

Ungdomarna delades upp i grupper baserat på var de bor, vilket gjorde att de har korta avstånd till sina arbetsplatser. Under sin arbetsdag träffar de många nya människor och vissa hittar också nya vänner. Maja Pålsson menar att ungdomarna växer som individer.

– Det är fantastiskt att se hur vissa vägar blomstrar ut och bli mer sig själva under de tre veckor de jobbar med oss. Som handledare får man också chansen att växa – att ta ansvar, planera arbetsdagar och stödja ungdomarna vid eventuella problem eller funderingar. Jag sökte jobbet för att vara i Kiruna under sommaren. Men jag överraskades av ett underbart gäng kollegor och de roliga arbetsuppgifterna som jag snabbt blev förläskad i. Så oplanerat som det var, bestämde jag mig för att flytta hem till Kiruna från Luleå för att stanna här.

Kiruna kommun kommer att fortsätta att erbjuda ungdomar möjligheter genom kommunala feriearbeten.

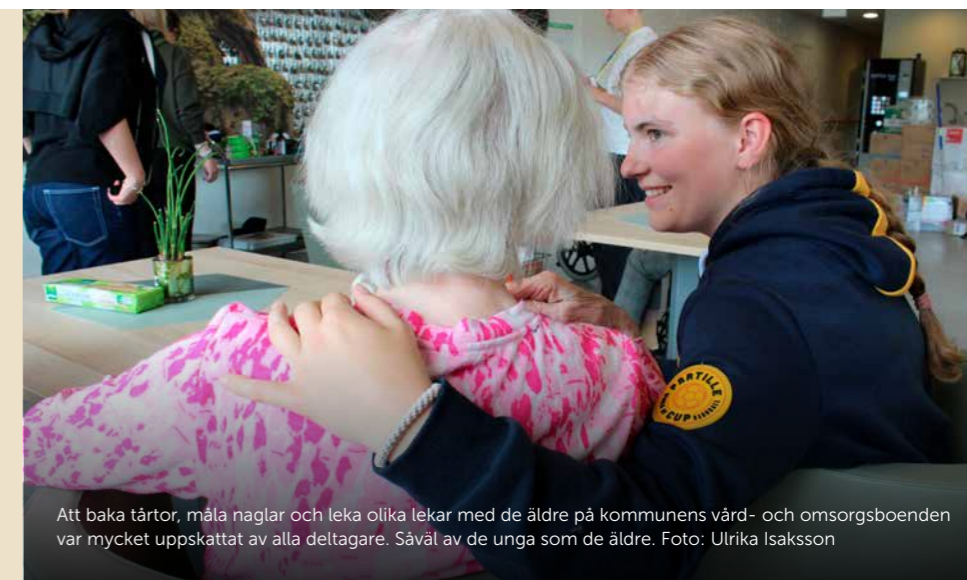
– Vi är stolta över att vara en del av deras utveckling och ser fram emot att fortsätta stödja och forma en framtid för Kirunas ungdomar, säger Ann-Sofie Åkerlind.

"Välkommen att jobba vid Kiruna kommunkoncern, hälsar arbetsmarknadsenheten!"

Var solpojke, solflicka eller klipp gräs!

Vill du vara utomhus och klippa gräs eller vill du baka och spela bingo på ett äldreboende? Det finns mycket roligt man får göra som feriearbetare vid Kiruna kommun. Du som under året fyller 16 eller 17 år samt du som under året fyller 18 år men ännu inte gjort det den 1 juni kan ansöka om feriearbete för skolungdom via Kiruna kommun. För att bli erbjuden feriearbete så måste du vara folkbokförd i Kiruna kommun.

Från och med 1 mars 2024 kan du söka jobb här: kiruna.se/feriearbete

Att baka tårter, måla naglar och leka olika lekar med de äldre på kommunens vård- och omsorgsboenden var mycket uppskattat av alla deltagare. Såväl av de unga som de äldre. Foto: Ulrika Isaksson

Trångt när bokbussen besökte byarna

Att bokbussen fungerar som ett bibliotek på hjul är välkänt, men den kan erbjuda mer än lån av böcker. Invånarna i byar som har långt till ett bibliotek kan låna böcker, men också lyssna till föreläsningar. När bokbussen i somras besökte Masugnsbyn och Lannavaara tillsammans med författaren Ulf Henriksson blev det trångt. Så många kom att de inte rymdes i bussen.

Text: Sanna Barsk | Foto: Sara Gunnare

Bokbussen är utrustad för att kunna fungera som scen. I bussen finns både utrymme och teknik för att en liten publik ska kunna sitta och lyssna till en föreläsare, titta på film eller en presentation. Av uppenbara skäl finns inte plats för så många åhörare, men runt tio barn eller åtta vuxna ryms i bussens bakre del. Den är också en plats där man kan få en liten pratstund.

– Det händer ibland att bokbussbesökare kommer in i bussen bara för en liten pratstund. De kanske inte ens lånar något, men precis som på ett vanligt bibliotek är den sociala biten viktig, säger bokbusschauffören Anders Wanhainen.

Under en vecka i månadsskiftet augusti-september då Kirunas nya stadskärna firade ett år gjorde bussen paus i den ordinarie turlistan för att fungera som scen. Först ut var Kerstin Tuomas Larsson. Kerstin är från Pajala och skriver både barn- och vuxenböcker och brinner för litteratur, barn och språk. Bussen fylldes med förskolebarn, berättande, läsning och sång. Kerstin ledde barnen skickligt genom berättelserna på både meänkieli och på svenska, så oavsett om barnen kunde meänkieli eller inte kunde de hänga med.

Det var ett mycket uppskattat arrangemang.

Under veckan besökte bokbussen även Masugnsbyn och Lannavaara tillsammans med författaren Ulf Henriksson, som berättade om sin bok Ett sådant ogudaktigt högmod. I båda byarna var intresset så stort att Ulf fick flytta ut ur bussen och in till andra större lokaler.

– Mer sådant här! hördes från besökarna.

Ulf Henrikssons framträdande ingick i en föreläsningsserie, som även besökte biblioteken i

Svappavaara, Vittangi och Karesuando. Kiruna bokbuss kör normalt i Kiruna kommun på ett fem veckors rullande schema.

– Det betyder mycket att inte bara invånarna i Kiruna centralort, utan att även de som bor i byarna får möjlighet att ta del av arrangemang som ordnas av biblioteket. Bokbussen kan inte åka till varje by i kommunen, men vi är glada att få utvidga bibliotekets verksamhet och göra våra arrangemang lite mer tillgängliga. Vi ser att det finns stor utvecklingspotential när det

gäller bokbussens verksamhet. Den fungerar redan nu till exempel som röstningslokal under förtidsröstningen, både under nationella val och under EU-val. Att ha en sådan mångsidig kommunal verksamhet på hjul är egentligen en fantastisk möjlighet för olika typer av samarbeten. Vi hoppas att vår bokbuss ska kunna användas på fler sätt i framtiden och nå fler människor i vår kommun. Men säklart är funktionen som ett rullande bibliotek kärnan i dess viktiga uppdrag, säger Sanna Gunnare, som är bibliotekarie på bokbussen.

↑ Författaren Ulf Henriksson gjorde succé när han tillsammans med bokbusschauffören Anders Wanhainen besökte flera byar i kommunen. Här håller han en föreläsning när bokbussen stod i nya stadskärnan under ett års-firandet.

Filtar som ger tröst till barn och föräldrar

Sedan ungefär fjorton år tillbaka har Kiruna stadsbibliotek haft regelbundna hantverksträffar på biblioteket där deltagarna träffas, fikar och ägnar sig åt hantverk som stickning och virkning tillsammans.

Text: Sanna Barsk | Foto: Privat

Ledare är Lena Eriksson som själv har arbetat på biblioteket under 33 år, innan hon gick i pension förra året. Beslutet att fortsätta hålla i hantverksträffarna även efter pensionen var enkelt.

– Det är fantastiskt att vi har kunnat hålla på så länge som vi gjort. Vi är ungefär sju deltagare varje gång. En härlig blandning av människor med ett gemensamt intresse, säger Lena.

Samhällsengagemanget är stort. Under våren

skickade gruppen två lådor fyllda med stickat till Ukraina, och under hösten har de arbetat med ett annat viktigt uppdrag.

– Jag tog kontakt med neonatalavdelningen vid Umeå universitetssjukhus och frågade om det fanns något vi kunde göra för dem. Kunde vi bidra på något sätt?

Responsen kom omedelbart och under hösten har gruppen stickat filter som de kommer

att skicka till avdelningen. Lena berättar att föräldrarna sveper om barnen i filtarna när de tar upp sina barn.

– Vi har fått förklarat för oss att det inte bara ger tröst och värme till barnen, utan även till föräldrarna. Att få bryta den sterila sjukhusmiljön med något unikt och personligt gör sådan skillnad, säger Lena Eriksson.

Gänget som stickar filter till neonatalen vid Umeå universitetssjukhus.

På biblioteket är barnen lärare

När Edvin Löfgren, teaterledare på Tornedalsteatern flyttade från Skåne till Kiruna för att arbeta med teater och meänkieli fanns det bara ett litet problem. Han kunde inte språket. Vad gör man då?

Text: Sanna Gunnare | Foto: Sanna Barsk

Jo, han drog igång programserien Lär mig meänkieli på Kiruna stadsbibliotek, ett program för barn i åldrarna 7-9 år där han på ett lekfullt sätt tränar meänkieli tillsammans med deltagarna. De får vrida och vända på begreppen, diskutera, komma med förslag och rätta Edvin när han

säger fel. Under höstens tre träffar har gruppen bland annat tränat på hälsningsfraser, siffror och veckodagar.

– Ingången blir kul för mig. Det är roligt att försöka kombinera att lära andra genom att lära sig själv. Det väcker engagemang hos deltagarna

←
Signe Barsk tycker att det är mycket roligt att lära sig meänkieli.

när jag är öppen med att inte kunna. Många är nervösa för att inte säga rätt när man lär sig ett nytt språk, men jag vill avdramatisera det. Det viktigaste är att våga, säger Edvin.

Den lilla gruppen sitter på filtar och kuddar på golvet på bibliotekets barnavdelning, och Edvin skriver alla ord som kommer upp med tuschpenna på stora pappersark. Det finns inga krav på förkunskaper, inga regler, inga läxor, och om något ord blir felstavat så är det inte hela världen. Ibland är deltagarna inte helt eniga om vad ett ord betyder. Heippa hei, är det hej eller hej då – eller kanske både och?

– Innan premiären testkörde vi konceptet med bibliotekets testpatrull. Deltagarna i Testpatrullen är några år äldre, men det var härligt att se hur engagerade de blev trots att de flesta av dem inte pratade ett ord meänkieli, säger Johanna Olofsson, som ansvarar för programverksamheten för barn- och unga.

Signe Barsk, 8 år, var mycket nöjd med höstens första träff. Trots att hon fått modersmålsundervisning i meänkieli i över ett år redan och kunde massor med ord och hälsningsfraser dök det upp några begrepp som var nya för henne också.

– Det var jätte, jätteroligt! Man fick säga en massa ord som man fick lära honom. Han var snäll och rolig.

Den enda besvikelsen är att programserien bara är en gång i månaden, i stället för varje vecka.

Skulle du vilja fortsätta?

– Ja, åtminstone ett år till!

Planen är att fortsätta med programpunkterna även under våren och ta fram ytterligare teman att prata om.

– Vi hoppas att nå ut till fler deltagare under vårterminen. Det krävs varken föranmälan eller förkunskaper, utan alla som vill är välkomna att vara med! säger Johanna Olofsson.

Sug efter Bibbloquiz

Text: Carina Bergsten

För ett år sedan startade Stadsbiblioteket upp ett quiz och intresset för det har varit stort. Just nu testar biblioteket vad som är bästa dag och tid för arrangemanget.

– Det verkar finnas ett sug av allmänkunskap och att få mäta sina kunskaper med andra, säger Carina Kreku, som är arrangemangsansvarig på Stadsbiblioteket.

Quizzet har ägt rum under tre lördagar under hösten. Från början var det ett litteraturquiz som utvecklats till ett blandat quiz med frågor om

musik, film, litteratur, kända människor, platser och annat spännande.

Varens datum är när artikeln skrivs ännu inte satta men håll utkik i bibliotekets evenemangskalender. Varje enskilt quiztillfälle är en deltävling och efter de tre gångerna utses en totalvinnare. Fina priser utlovas.

– Det krävs ingen föranmälan det är bara att droppa in, ta med ett glatt humör och lite tävlingsamma, säger bibliotekschefen Carina Bergsten.

Endrit Sinani och Lars Jonsson gillar quiz.
Foto: Carina Kreku

Chelsey Jo Huisman, forskare på Uppsala universitet och Skogforsk.

Innovationsplattform Kiruna har gjort en unik resa

Forskaren Chelsey Jo Huisman studerar Kiruna kommuns innovationsarbete.

Text: Sandra Eriksson | Foto: Privat

Innovationsplattform Kiruna är ett innovationsledningssystem som ska stötta och vägleda innovationsarbete inom Kiruna kommunkoncern med fokus på relationer och samverkan Chelsey Jo Huisman har varit följeforskare till plattformen sedan 2016. Hon studerar hur kommunen kan arbeta med innovativa lösningar för att stödja stadens omvandlingsprocess, och det viktigaste hon upptäckt handlar om relationer och lärande.

– Relationer underlättar innovation. Eftersom kommunerna fått större ansvar i utvecklingen av städer, behöver kommunernas organisationskultur uppmuntra och ge utrymme för anställda att vara reflekterande i sitt arbete, använda sitt personliga omdöme och utveckla processer som stödjer

gränsöverskridande samarbete, säger Chelsey Jo.

Tillsammans med Anna Bengtson har hon skrivit bokkapitlet ”Den inre lärandeprocessen: Hur bli innovativ i en offentlig organisation?” i en bok som sammanfattar tio års erfarenhet av forskning kring innovation i offentlig sektor. Där berättas bland annat om Kirunas process och vad vi kan lära oss av att arbeta med innovation i en byråkratisk miljö.

– Jag har varit med som följeforskare ända från början. När man forskar under en längre tid kan man verkligen lära känna medarbetare, se komplexiteten i organisationer och hur medarbetarna upplever den. Det är imponerande och givande för mig som forskare att se hur

deltagarna i innovationsplattformen har utvecklat sin innovativa förmåga och blivit ambassadörer för innovation i kommunen, säger Chelsey Jo.

I sin forskning har hon sett att innovationsarbetet är en lärandeprocess. Individer kan påverka och bidra till utveckling av en offentlig organisation, när de får definiera vad innovation betyder för just dem och för det arbete som de utför. Inom offentlig sektor med byråkrati och förvaltningsarbete behövs innovation som ett viktigt komplement. Chelsey Jo menar att byråkratisk logik och utvecklingslogik behöver samspela med varandra och att medarbetares befintliga erfarenheter och kompetenser bör värdesättas parallellt med att utveckla en innovativ kompetens.

I en offentlig organisation med byråkrati och förvaltningsarbete behövs innovation som ett viktigt komplement. Byråkratisk logik och utvecklingslogik behöver samspela med varandra.

Illustration: Carina Kero Esberg.

– Medarbetare är värdefulla resurser när det kommer till utveckling och förändring, eftersom de jobbar i verksamheten. De har situationsanpassad, praktisk kunskap om den offentliga organisationens styrkor och om vad som behöver förbättras. De kan se möjliga lösningar på problem. Vi behöver utveckla mer flexibla strukturella förutsättningar i offentliga organisationer för att kunna skapa en miljö där medarbetare får möjlighet att ta initiativ, hitta nya lösningar och möta medborgarnas behov både i dag och i framtiden, säger Chelsey Jo Huisman.

Hitta till stadsbibliotekets evenemangskalender

Kiruna stadsbibliotek är en av kommunens stora kulturaktörer. På biblioteken i Kiruna, Svappavaara, Vittangi och Karesuando samt på bokbussen arrangeras sammanlagt omkring 100 program för barn, unga och vuxna – varje år!

Text: Sanna Barsk

För att besökarna ska kunna hålla reda på vad som händer har stadsbiblioteket lanserat en evenemangskalender.

– Att stärka och utveckla våra arrangemang har varit vårt fokus det senaste året, inte bara på stadsbiblioteket utan även på bokbussen och filialerna. Det här är ett viktigt led i arbetet med att synliggöra allt som händer på biblioteken, säger bibliotekschefen Carina Bergsten.

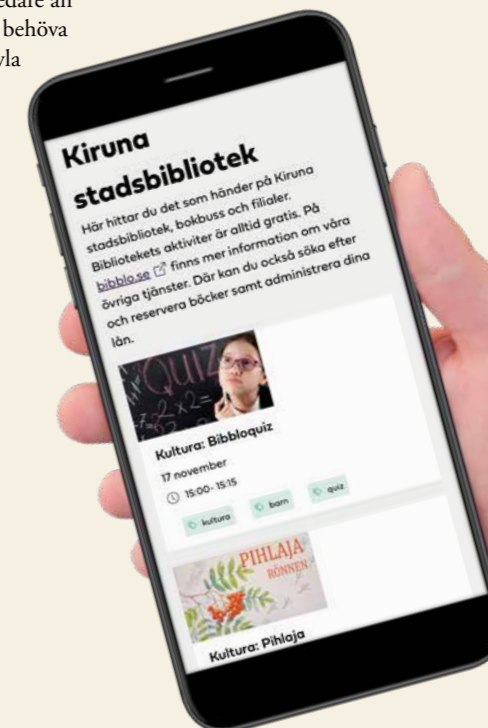
Målet är att nå ut bättre och bredare än tidigare och att besökarna inte ska behöva hålla koll på bibliotekets anslagstavla eller bläddra igenom sitt sociala medier-flöde för att hitta datum och tid till föreläsningar eller författarsamtal.

– Många har undrat hur de ska kunna veta på vad som händer på biblioteket. På sociala medier är det inte säkert att man ser den information vi lägger upp. Evenemangskalendern har vi full kontroll över. Där kan vi lägga upp allt som händer under de närmaste månaderna.

Besök gärna bibliotekets evenemangskalender: aurorakiruna.se/bibliotek

Besökarna kan få en överblick och riskerar inte att missa någonting, säger Carina Kreku, programansvarig på Kiruna stadsbibliotek.

Att biblioteket numera har en evenemangskalender på nätet betyder naturligtvis inte att det är enda sättet att ta reda på vad som händer. Ett tryckt program med vårens aktiviteter för både barn och vuxna finns att hämta på Kiruna stadsbibliotek.

Pssst... vill du bli en hemlig agent?

Bibliotek är magiska platser där gränsen mellan världarna är tunn. Nu har något tagit sig ut från fiktionens värld och in i verkligheten. Hjälp Agent Citrus att ta reda på vem eller vad det är – innan någonting fruktansvärt händer! I januari börjar en ny omgång av Mysterieklubben, för barn mellan 7–12 år som gillar knep och knäp, gåtor, chiffer och att lösa mysterier. Anmälan öppnar i början av januari – håll utkik på biblioteket eller i vår evenemangskalender!

Deltagarna har samlats vid stolliften med räddningsutrustningen påtagen medan instruktören Mikael Amlert informerar om planen för dagens övning.

Fastnat i liften?

Oroa dig inte, Luossavaarabackens personal finns där för dig!

Text: Åsa Redin | Foto: Mikael Amlert och Thorsten Berschneider

I september genomförde personalen i Luossavaarabacken en evakueringsutbildning i stolliften. Under tre dagar med kraftigt varierande väder fick deltagarna öva på att effektivt och säkert evakuera personer från en lift som stannat.

– Det finns krav på kommunen att sittliften ska kunna evakueras om den stannar. Vid behov måste vi kunna evakuera både besökare och varandra i personalen, berättar Patrik Broth Wiss, som är anläggningsansvarig vid Luossavaarabacken.

Utbildningen genomförs ungefär en gång per år och i år deltog alla sex medarbetare. För fyra i personalen var det repetition, medan två ny-examinerades. Mikael Amlert var instruktör under kursen. Han är utbildare inom arbete i miljöer med fallrisker och är auktoriserad bergsguide.

– Utbildningen är kul! Dessutom blir vårt jobb mycket roligare och tryggare när vi vet att vi kan få ner folk från stolarna på ett säkert sätt, säger Patrik.

Sittliften är inne på sin fjärde säsong vintern 2023/24. Hitills har Patrik och hans kollegor inte

behövt evakuera någon från liften i skarpt läge.

– Det finns en livlina för livlinan. Vid nästan alla fel går det att köra liften framåt för att tömma den. På det sättet slipper folk sitta fast i liften under ett kortare stopp i samband med till exempel borttagning av isbildningar.

För den oinsatte kan evakueringsmomenten verka väl så utmanande. Men för deltagarna är inte höjden något problem och de har säkerhetsutrustning av bästa kvalitet.

– Det som skulle vara mest utmanande i verkligheten är nog momentet där vi tar oss fram till personerna i stolan längs liftvajern, för att sedan sänka ner dem. Man vet inte hur personerna kommer att reagera när vi möter dem. Det är något vi brukar diskutera under utbildningen, säger Patrik Broth Wiss.

De två nya deltagarna som ska examineras övar på en lägre liftstolpe för att inte utsättas för mycket för hög höjd.

Räddningsaktionen kan börja. Säkringsmannen säkrar räddaren som firas vidare längs vajern fram till liftstolen.

Stort intresse för höstlovsjobb

Text och foto: Ulrika Isaksson

Under höstlovet fick ett antal niondeklassare chans att gå bredvid en mentor och prova på jobbet som undersköterska. Upplägget blev en succé och omkring 70 ansökningar kom in.

– Stort tack till alla som sökte. Vi blev överväldigade och glada över det stora intresset. Vi hade inte ens drömt om ett så stort intresse och kunde tyvärr inte bereda plats för alla, säger förvaltningschefen Mona Holmström.

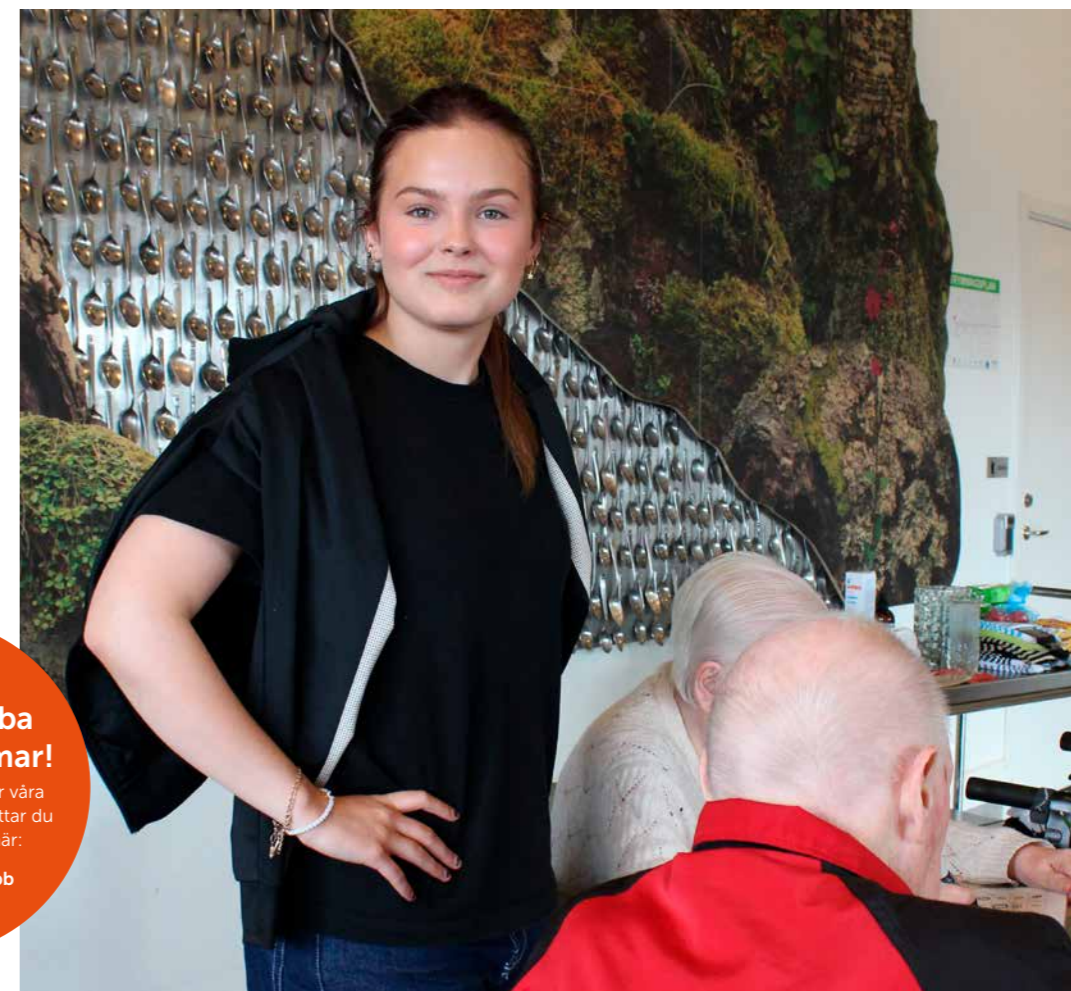
Till våren kommer socialförvaltningen åter att bjuda in ungdomar till att provjobba hos dem, men denna gång riktar förvaltningen sig till gymnasieungdomarna.

– Det här är ett sätt för oss att visa upp vår verksamhet och få ungdomarna att söka jobb hos oss till sommaren. Vi har stora behov av personal och därför vill vi nå ut till dem redan när de är i den här åldern. Vård- och omsorg är en fantastisk fin och viktig verksamhet, något som vi verkligen behöver lyfta, säger Mona Holmström.

Kom och jobba hos oss i sommar!

Håll ögonen öppna efter våra annonser. Dygnet runt hittar du alla våra lediga jobb här:

kiruna.se/lediga-jobb

Gamla tullhuset i Karesuando fick ny ägare

Text: Birgitta Isaksson och Håkan Siggemo

I oktober skrevs köpehandlingarna mellan Statens fastighetsverk och Kiruna kommun under. Därmed formaliserades försäljningen av det gamla tullhuset, det vill säga Eurosuandohuset, från staten till kommunen. I Eurosuandohuset finns i dag bland annat Eurosuando ekonomisk förening, en motor för utveckling och näringsliv i Karesuandoområdet. Föreningen har 20–25 medlemmar och runt 15 hyresgäster i huset.

Kommunens tillväxtenhet har en samordnare

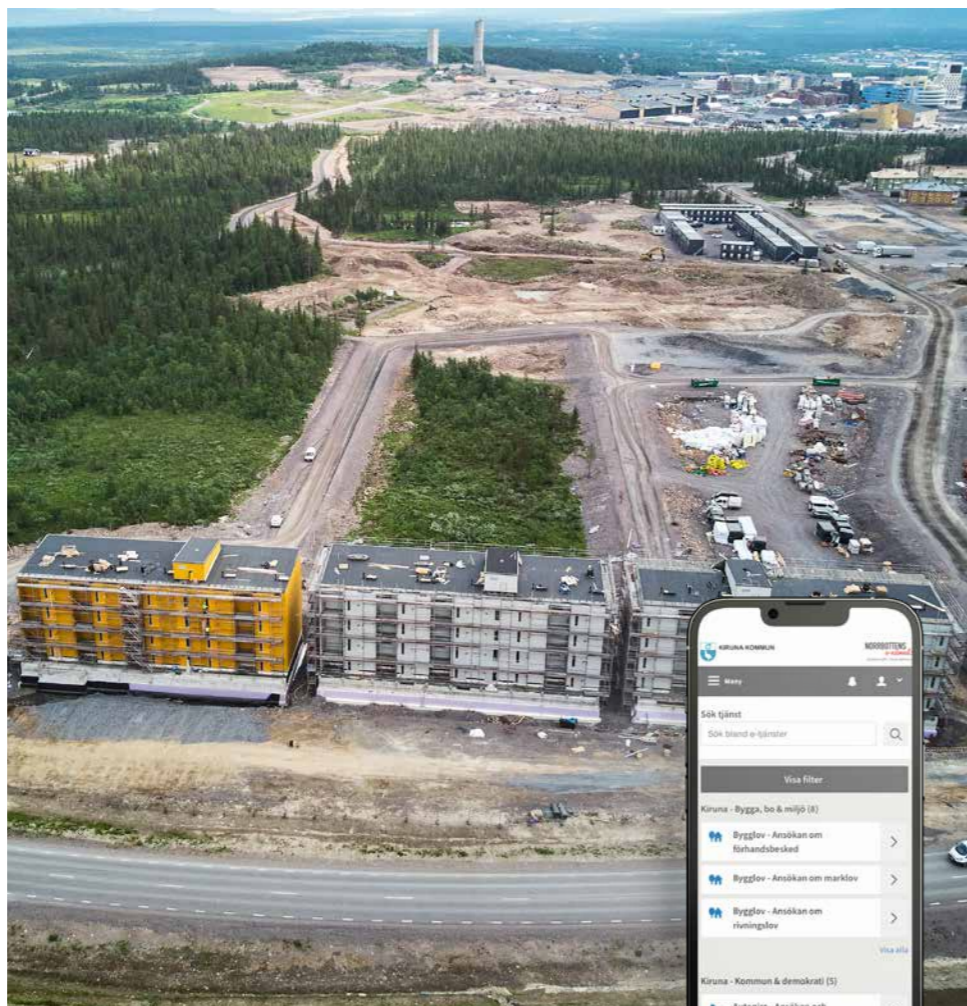
med kontor i huset och tanken är att fler kommunala verksamheter ska kunna inrymmas i lokalerna. Kommunens serviceenhet, som bland annat skannar in kommunens fakturor i Karesuando, ska få kontorsutrymmen i huset.

Intentionen är att konceptet som Eurosuando ekonomisk förening tillsammans med kommunens tillväxtenhet byggt upp ska bevaras, det vill säga att det ska vara en motor för utveckling samt en naturlig mötesplats.

Se din plats i tomtkön digitalt

Text: Marius Mathisen

Nu finns ett digitalt system för kommunens tomtkö. Alla som står i kommunens tomtköer kan logga in med BankID för att se sin plats i kön, skicka meddelande till kommunen samt få information om lediga tomter. De som vill anmäla sig till tomtkön registrerar sig också och betalar anmälningsavgiften i samma system. I framtiden kommer kommunen endast ge information om lediga tomter i tomtkösystemet och det är därför viktigt att de som står i kön har uppdaterat sina kontaktuppgifter samt kryssat i att få notifiering via e-post. Länk till tomtkön: kiruna.enamnd.se

Det finns även lediga byggklara villatomter längs Kurravaaravägen och i Jukkasjärvi. Du hittar dem i tomtkön. Foto: Åke Jönsson

Fritidstomter i Riksgränsen

Efterlängade fritidstomter i Riksgränsen erbjuds nu i tomtkön. Kommunen har avstyckat sex fritidstomter mellan Marie Pigg och sjön och har anlagt en lokalgata till tomterna. Dessa tomter erbjuds fritidstomtkön under vintern 2023/2024.

Nyfiken på tomt eller information om kommande tomter? Kontakta oss på mex@kiruna.se

Ökad kvalitet när länet samarbetar

Länets socialförvaltningar står inför stora utmaningar. För att dela kostnader och resurser införs nu ett gemensamt verksamhetssystem, ett unikt projekt som hela Sverige följer med stort intresse.

Text: Daniel Valfridsson, projektledare för Combine

Mona Holmström, socialchef Kiruna Kommun

Utmaningarna handlar om allt från att hålla budget till att bemanna verksamheterna. Konkurrensen från industrin är också en av anledningarna till att det blir allt svårare att rekrytera. Bristen på personal löser verksamheterna genom att hyra in konsulter och sälja semester. En situation som är ohållbar i längden.

Socialförvaltningarna i Norrbotten är särskilt utsatta på grund av det unika arbetsmarknads-läget, men läget försväras också av att gruppen äldre blir allt större.

– Vi är många små kommuner som inte klarar att möta utmaningarna ensamma. Därför vill vi samverka för att dela på kostnader, resurser och kompetenser. Nu har vi ett projekt som ska skapa förutsättningar för detta, säger Mona Holmström, som är socialchef vid Kiruna kommun.

Projektet är unikt och följs av intresse i hela landet. Målet är samverkan mellan kommunerna genom det gemensamma verksamhetssystemet Combine, ett system som i högre grad kommer att styra arbetet och hjälpa personalen att göra rätt. Ett regionalt projekt har i en första fas arbetat med att fastställa hur systemet ska se ut och fungera.

– Nu är utmaningen att lägga om verksamheterna för att arbetsätten ska passa med Combine och det som vi har kommit överens om i Norrbotten. Det är det arbetet vi är mitt uppe i just nu i Kiruna.

När hela Norrbotten har gått över till det nya systemet kommer kommunerna att kunna dela resurser och kompetenser. Även IT-kostnaderna blir lägre.

– Vi får fördelarna som stora kommuner har. Jag ser också möjligheten till specialiserade tjänster som kommer att öka kvaliteten i vårt arbete. Vi får ett mycket mer användarvänligt system som underlättar för personalen att göra rätt. Det skapar trygghet för våra brukare och patienter.

Länet rullas ut i omgångar och just nu är Kiruna, Övertorneå, Kalix och Arvidsjaur i uppstarten av sina införandeprojekt som är planerade att pågå till 1 mars 2024 då Combine ska sjösättas, men trycket på organisationen börjar redan öka.

– Det kommer att krävas mycket arbete med införandet samtidigt som vi ska fortsätta ordinarie verksamhet. Det är tufft, men vi kommer att vinna på det här på sikt, säger Mona Holmström.

Kunskap om våld i nära relation är viktigt

Våld i nära relationer är ett allvarligt samhällsproblem och vanligare än man tror. Det förekommer i alla samhällsklasser, åldersgrupper och i alla typer av relationer. Kvinnor, män och ickebinära kan utsättas för våld. De kan även vara förövare.

Text: Lotta Engvall

Den vanligaste formen av våld i nära relationer är en man som utövar våld mot en kvinna, som han har eller har haft ett förhållande med. Vickie Unga är samordnare för Våld i nära relation vid socialförvaltningen.

– En övergripande målsättning är att våldsutsatta personer ska få ett likvärdigt stöd och hjälp oavsett var i landet man bor. Samtliga kommuner ska vara självförsörjande vad gäller baskunskaper inom området, säger hon.

Socialtjänsten ser en ökning av våld i nära relation, vilket då även kräver mer kunskap i ämnet. Bland kommunanställd personal finns ett engagemang och vilja i att öka kunskaperna att upptäcka våldsutsatthet för att kunna hjälpa den som behöver stöd till rätt instans.

Är du utsatt för våld?

Att utsättas för våld medför ofta stora konsekvenser och att lämna en relation där man utsätts för våld är i många fall ett svårt beslut. Som utsatt för våld har man rätt till olika sorters stöd och insatser. Det kan handla om skydd, sjukvård, behandling eller praktisk hjälp. Viktigt att tänka på är att barn som upplevt våld också har rätt till stöd och insatser.

Det finns hjälp att få både hos myndigheter som polis eller socialtjänst, men även hos andra aktörer som kvinnojourer och brottsofferjourer. Många gånger samarbetar olika aktörer med varandra för att hjälpen ska bli så bra som möjligt.

Misstänker du att en person i din närhet är utsatt?

FRÅGA: Håll kontakten. Våga visa att du bryr dig. Ställ frågan i avskildhet så att förövaren inte är närvarande och kan lyssna. Ställ raka frågor.

LYSSNA: Utan att döma eller ifrågasätta. Du kommer inte kunna fatta något beslut åt personen. Visa att du finns där och att du hjälper och stöttar oavsett vad personen väljer att göra / inte göra. Låt personen veta att hen kan lita på dig. Om personen normaliserar och förminskar det hen själv har blivit utsatt för är det viktigt att inte följa med i detta. Försök inte hitta ursäkter eller förklaringar till våldsovärens beteende och handlingar.

DOKUMENTERA: Skriv ner och dokumentera skador som du ser eller händelser som personen berättar om.

TIPSA: Tipsa om tjej/kvinnojouren i Kiruna eller kommunens ”Våga fråga telefon” eller socialtjänsten. Du kan även lämna tips via telefon till Nationella Kvinnofridslinjen: 020 – 50 50 50 dit kan även du som anhörig ringa för att få råd och vägledning.

Akut: Är situationen akut eller finns det barn med i bilden som riskerar att fara illa bör du ta kontakt med socialtjänsten/socialjouren eller polisen 112.

Källa: Jämställdhetsmyndigheten

Funderar du på om ditt beteende är okej?

Kommunens socialtjänst har ett ansvar att erbjuda hjälp och stöd för dig som vill förändra ditt beteende. ”Våga fråga” är vår tjänst där du får möjlighet till kortare rådgivning. Här kan du vara anonym om du vill. Du kan givetvis kontakta socialtjänstens mottagning för att boka tid med en socialsekreterare, som hjälper dig att få tillgång till insatser såsom samtalsstöd, behandling eller i vissa fall hjälp av mera praktisk karaktär. Det finns även en nationell telefonlinje ”Välj att sluta” som vänder sig till alla oavsett kön, sexuell läggning oavsett var i landet du bor. Du kan ringa och prata anonymt.

För mer information: www.valjattsluta.se
Telefonnummer: 020 – 555 666.

- Händer det att du blir arg på din partner?
- Har det hänt att du har sagt eller betett dig på ett sätt som du har ångrat efteråt?
- Har du märkt att din partner blivit rädd för dig?
- Har du känt dig svartsjuk eller kontrollerande på ett sätt som blivit jobbigt för dig eller dig partner?
- Har din ilska någon gång övergått i fysiskt våld?

Kontakt

Våga fråga:

Våga fråga är kommunens tjänst där du får möjlighet till kortare rådgivning. Här kan du vara helt anonym om du vill.

Telefonnummer Våga fråga:
0980-701 07 eller 0980-701 97

Socialtjänsten:

Till oss kan du vända dig om du är i behov av stödsamtal, kontakt med sjukvård/polis, skyddat boende, barnen och praktisk hjälp med att komma ifrån din nuvarande situation.

Ring oss:

Telefonnummer mottagningen:
0980-703 61
Telefontider vardagar kl. 09.00–16.00
Lunchstängt 12.00–13.00

Telefonnummer receptionen:
0980-703 44

Kvällar och helger: Om du behöver hjälp på kvällar och helger kan du ringa 112, begär att bli kopplad till socialtjänsten i Kiruna.

Besöksadress:

Socialtjänsten IFO myndighet
Bergmästaregatan 6 (Parkskolan)
i Kiruna

Öppettider:

Vardagar kl. 09.00–15.00
Lunchstängt 12.00–13.00

På topptur till Tynnyrilaki med Unn

Det är 900 meter från parkeringen upp till Tynnyrilakis topp där Kiruna kommuns världsarvspunkt för Struves meridianbåge finns att besöka. En ny figur har dykt upp vid världsarvet. Det är Unn. Några som har varit och besökt Unn vid Tynnyrilaki är förskoleklass till årskurs 6 på Vittangi skola och årskurs 7–9 på Karesuando skola.

Text: Sofia Lagerlöf Määttä | Foto: Emma Engström

Kiruna kommun förvaltar världsarvet och kan med medel från Riksantikvarieämbetet arbeta för att synliggöra och tillgängliggöra det. På så sätt kom Unns resa och nya informationsskyltar på plats och skolorna kan komma på besök då bussresorna bekostas av samma medel.

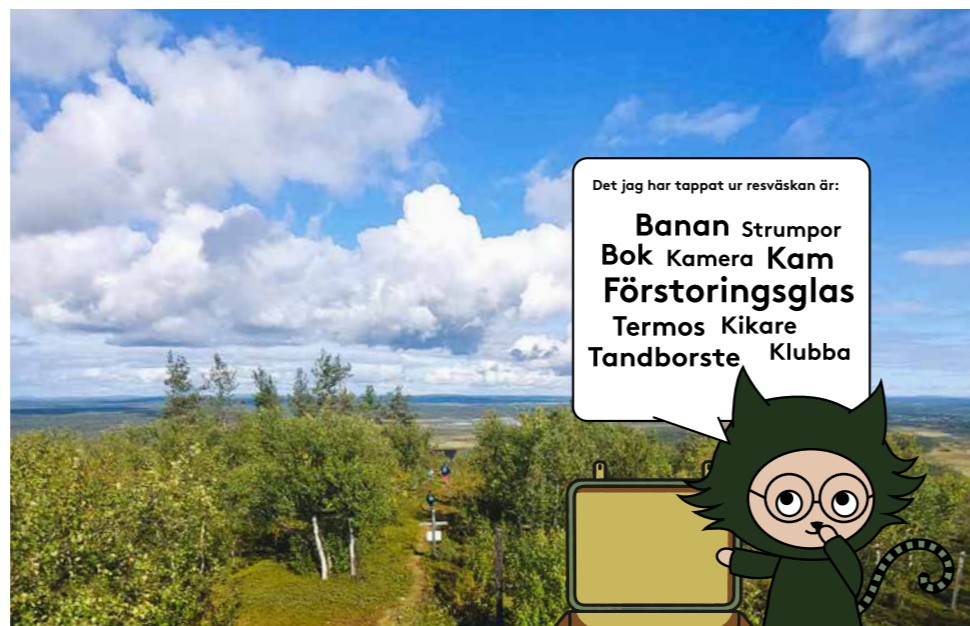
– Det var fint att få möjlighet att kunna åka till världsarvet, men även fint att få besöka Karesuando, dess omgivning och skolan där barnen fick äta lunch, säger Emma Engström, som är lärare i årskurs ett vid Vittangi skola.

Inför skolornas besök vid mätpunkten kunde de äldre eleverna göra en digital e-utbildning som handlar om astronomen Wilhelm Struve och de gradmätningar han utförde genom triangulering, vilket anpassades till matematiken. Utflykten till Tynnyrilaki och Struves meridianbåge kan också anpassas till andra ämnen som SO – historia och lokalhistoria som kopplas till omvärlden, NO – skogen och årstidsväxlingarna, på svenskan fick eleverna skriva om upplevelsen och på bilden, då eleverna fick fota på plats och tillbaka på skolan fick de måla med stöd av bilderna de fotat.

Och så har alltså figuren Unn dykt upp vid Tynnyrilaki. Stackars Unn har tappat bort sina saker ur sin resväska, på vägen upp kan ni se om ni kan skymta dem i skogen! Under tiden som besökaren sak-letar berättar även Unn om andra fantastiska världsarv att upptäcka.

– Det är alltid bra med upplevelser utanför klassrummet, som vi sedan kan prata om tillbaka i skolan. Vi skulle dock velat ha mer tid under dagen, besöket blev så kort, säger Emma Engström.

Det summerar rätt bra vår stora kommun, avstånden är långa, men det finns många fina platser och upplevelser att ta del av och i många fall kan vi finna lösningar med lite god planering och samverkan! Ut, njut, upplev och lär tillsammans!

Ett fint besöksmål

Tynnyrilaki är ett fint besöksmål under barmarkstiden. På toppen finns ett utkikstorn som pekar ut siktlinjer för de mätpunkter som används runtomkring. Det finns en rastplats där det är skönt att vila benen efter vandringen upp och blicka över älven där vårt grannland Finland är synligt. Vägen ner brukar gå fortare även om skogen längs stigen bjuder på både lingonris och blåbär att stilla kurrande magar med.

Struves meridianbåge är en kedja av kartlagda mätpunkter på jordens yta. Under 1800-talet samarbetade vetenskapsmän i Europa med så kallade gradmätningar.

Den mest omfattande genomfördes 1816 – 1855 under ledning av astronomen Wilhelm Struve (levde 1793 – 1864). Han var verksam vid universitetet i Tartu i nuvarande Estland.

Det finns 265 uppmätta punkter – från Izmail vid Svarta havet i söder till Hammerfest i Nordnorge. Unesco utsåg 34 av mätpunkterna i Struves meridianbåge till världsarv 2005. Fyra av världsarvspunkterna ligger i den svenska delen av Tornedalen i fyra olika kommuner: Kiruna kommun – Tynnyrilaki, Pajala kommun – Jupukka, Övertorneå kommun – Pullinki och Haparanda kommun – Perävaara.

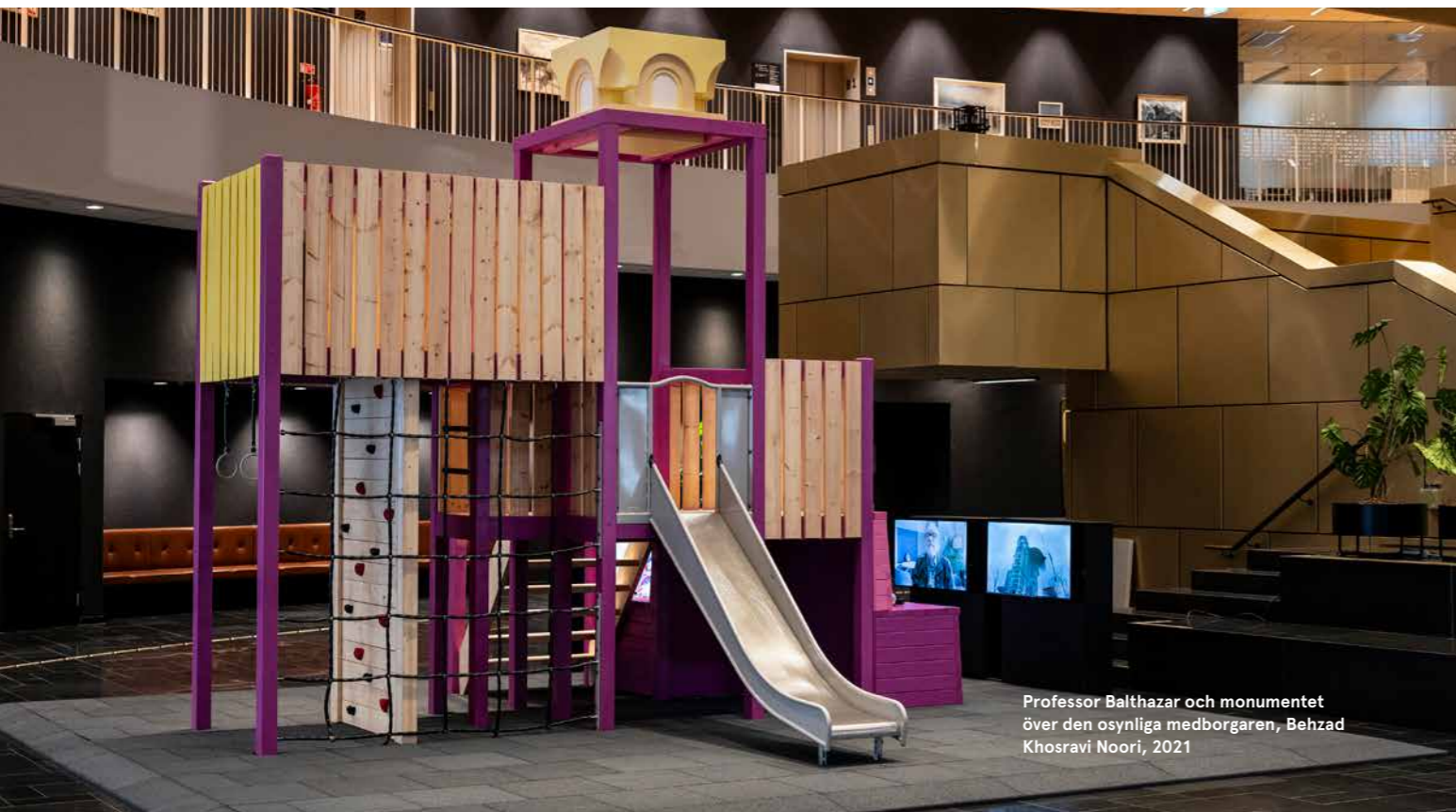

Vill er skola åka på besök till Struves meridianbåge?

Kontakta kulturstrategen Sofia Lagerlöf Määttä på e-post: sofia.lagerlof-maatta@kiruna.se

Var ute i god tid!

Barnprogram blir konst!

Professor Balthazar och monumentet över den osynliga medborgaren, Behzad Khosravi Noori, 2021

Vissa teveprogram borde betraktas som kulturarv. Det menar den nya chefen för Konstmuseet, Maria Lind, som bjud in elva konstnärer och författare att göra nya verk inspirerade av Pippi, Professor Balthazar och Vilse i pannkakan.

Text: Konstmuseet i norr | Foto: Johan Ylitalo

Nya öppettider!

Tisdag, onsdag och fredag: 10–18

Torsdag: 10–20

Lördag och söndag: 12–18

En knallrosa klätterställning med rutschkana möter alla som besöker Kirunas stadshus, Kristallen och barn och vuxna får gärna prova verket som står i den gyllene entréhallen.

När konstnären Behzad Khosravi Noori, själv uppvuxen i Teheran, upptäckte att den tecknade teveserien Professor Balthazar även sändes i andra länder, bland annat Sverige, insåg han att barn från vitt skilda delar av världen delade samma barndomsminnen. Verket handlar om frågor som berör vem och vad som anses viktigt att minnas tillsammans.

I utställningen får publiken på ett nytt sätt återbesöka program som sändes under åren 1965–1985 då Sveriges television sände extra på de yngsta tittarna.

– De som var barn under sextio- och sjuttiotalen, som jag själv, kom genom tv-apparaten i kontakt med olika delar av världen. Många kan nog känna igen sig i utställningen, samtidigt som verken öppnar upp för nya tankar om vad som är ett kulturarv och hur vi tolkar dem beroende på våra olika bakgrunder och erfarenheter, säger Maria Lind, ny chef för Konstmuseet i norr, som curerat utställningen tillsammans med en av konstnärerna, Andreas Ejiksson.

En annan av de medverkande konstnärerna är Katarina Pirak Sikku, född och uppvuxen i Jokkmokk. ”Hennes” barnprogram är den kinesiska animationen Kung Markatta. Minnet av den vilda apkungen som ställer till det i himlen, kastar henne tillbaka till barndomen och de samiska sagorna om den gäckande figuren Stallo.

I utställningen Staffan Westerberg och den otyglade fantasin visas några legendariska tevepersonligheter från dockmakarens verkstad: Vilja och Vilse, Storpötäten, Lillstrumpa, Syster Yster och många andra. Hos Westerberg är det vardagstingen som förvandlas till berättelser och dramatik, ett paraply eller en strumpa, en träbit som har spolats upp på stranden. Utställningen är en del av Tevetrampolinen.

Utställningen pågår till den 28 januari.

Om Konstmuseet i norr

Ligger i Stadshuset Kristallen. Utställningarna finns på plan 2, 3, 4 och 5. Är du lärare eller skulle vilja besöka oss med din arbetsplats för en gratis visning? Kontakta astrid@konstmuseetinorr.se, även för Konstverkstan en halv trappa upp, där vi erbjuder workshops för alla åldrar.

Nästa utställning presenterar 25 olika konstnärer och öppnar 15 februari 2024. Titeln är Observatoriet: Konst och liv i den kritiska zonen och kretsar kring relationen mellan människor, djur, växter och andra former av liv och material från jorden.

Läs mer och registrera dig för vårt nyhetsbrev och håll dig uppdaterad på alla våra gratis evenemang för alla åldrar på www.konstmuseetinorr.se

↑
Författaren Balsam Karam framför sitt verk Bara ett minne/Vilse, 2021, som tagit sin utgångspunkt i Vilse i pannkakan, 1975

←
Vilse och Vilja ur Vilse i pannkakan, 1975

Motionsbassängen är anpassad för motionsimning, träning och tävling. Djupet är 1,2–1,8 meter. Notera konstverket Moln över Metapontion i taket, som flyttats från nuvarande badhus och nu finns på plats i det framtida. Fotograf: Sofi Unga Jernelöf

Det här händer i stadsomvandlingen under nästa år

Störst, modernast och förmodligen coolest. Kirunas nya toppmoderna badhus öppnar under år 2024. Det nya badet, som rymmer cirka 300 badande samtidigt, erbjuder något för alla kommuninvånare och besökare.

Text: Marianne Nordmark

I Kirunas nya badhus kommer det finnas möjligheter till både simundervisning och motion, men också till avkoppling och samvaro.

Vad sägs om 14 bassänger av varierande storlek, från de varma källorna i relaxavdelningen till motionsbassäng, multibassäng och de olika bassängerna i familjebadet! I motionsbassängen, som är 25 meter gånger 20 meter med åtta simbanor, ges möjlighet till träning och tävling.

Vägar du kasta dig ut i någon av de två rutschkanorna? Den största heter Magic Tube där du kan åka singelring, dubbelring eller trippelring. Tube Slide är den snabba banan där du åker liggande på rygg! Rutschkanorna går utvändigt på utsidan av byggnaden.

I övrigt fortsätter arbetet med att utveckla stadskärnan under 2024. Anläggning av ytskikt och belysning för att förbättra tillgängligheten och trivseln pågår. Kommunen arbetar också med detaljplaner för att möjliggöra för ännu fler byggprojekt samtidigt som nya projekt står klara. I december beräknas det nya hotellet Elite Hotels stå klart. Dessutom fortsätter förberedelserna inför flytten av Kiruna kyrka kommande år.

Samtidigt pågår avvecklingen av Kirunas gamla centrum. När byggnaderna har rivits omvandlas platserna till en gruvstadspark med bland annat lekplatser och parkbänkar. På så sätt skapas en mjuk övergång mellan gruvan och staden.

Här kommer glada rutschkanåkare att landa när de tagit sig igenom Magic Tube och Tube Slide. →

Under 2024 slår portarna upp till kommunens nya badhus. I oktober 2023 beslutade politikerna att byggnaden ska heta Midnattssolsbadet, ett namn framröstat i flera olika forum av kommuninvånarna. Foto: Fon Nutti

Varmpoolerna är en del av relaxavdelningen. Här kommer allt du behöver för en stund av lugn och återhämtning att finnas. Foto: Fon Nutti

Bakom Aurora kultur och kongress i mitten av fotot växer Elite Hotels fram intill Kirunas handelskvarter. Hotellet är en ersättning till Kiruna kommun och Elite Hotels of Sweden för befintliga lokaler i gamla centrum där hotellet och puben Bishop Arms funnits sedan 2011. Byggnationen innebär att Elite Hotels går upp från 37 hotellrum till 155. Foto: Åke Jönsson

↑ Kvarter 6 ska utöver det nya hotellet inrymma lokaler för restauranger, butiker och andra verksamheter. Efter färdigställande av kvarteret kommer Kiruna kommun att vara fastighetsägare av hotellet och LKAB kommer äga övriga kommersiella lokaler i kvarteret. Illustration: a och d arkitektkontor

Nya stadskärnan firade ett år!

Över ett år har gått sedan Kirunas nya stadskärna invigdes. Ett års-dagen firades den 1–2 september med hoppborgar, expo, författarbesök, magishow, ansiktsmålning, workshops, godisregn, guidade vandringar i handelskvarteren, bilbingo, musikunderhållning, bakluckeloppis och öppet hus på ungdomens hus. Sist men inte minst var det dags för bio- och nattklubbpremiär på Aurora kultur och kongress. Det blev två roliga dagar för både små och stora. Firandet var ett samarrangemang mellan Kiruna kommun, Tekniska Verken, Kirunabostäder, Aurora kultur och kongress och LKAB.

Dagtid fick de allra yngsta leka i hoppborgarna. Foto: Ulrika Isaksson

I stadshushallen hölls ett expo där bland andra Sofia Lagerlöf Maättä och Emma Jonsson berättade om att Kiruna ansöker om att bli europeisk kulturhuvudstad 2029. Foto: Ulrika Isaksson

Aurora kultur och kongress vd Richard Herrey hade fullt upp under bio- och nattklubbpremiären. Foto: Fredric Alm

Stort tack till alla som kom och firade tillsammans med oss!

Kön till nattklubben på Aurora kultur och kongress var lång. Foto: Fredric Alm

Nya e-tjänster förenklar din bygglovsansökan

I början av maj 2023 lanserade miljö- och byggnadsförvaltningen ett antal nya e-tjänster för bygglov. Med hjälp av e-legitimation kan du nu smidigt och snabbt ansöka om exempelvis bygglov, förhandsbesked och beställa en nybyggnadskarta.

Övergången från blanketter till e-tjänster har varit framgångsrik. Hela 70 procent av alla bygglovsärenden kom in via e-tjänster under perioden augusti–september i år.

Vilka är fördelarna med e-tjänster?

- Det blir lättare för den sökande att göra rätt.
- Den sökande kan få meddelanden från handläggaren via e-tjänsten.
- Det går enkelt att följa sin ansökan genom hela processen.
- Både den sökande och handläggaren sparar tid genom att slippa telefonsamtal, fysiska besök och pappershantering.
- Bygglovshandläggarna kan lägga mer tid på att handlägga ärenden i stället för på administration.

Du hittar e-tjänsterna här: kiruna.enamnd.se

Sök bygglov i tid

Om du söker bygglovet under vinterhalvåret kan du vara säker på att ha både bygglov och startbesked klara när byggsäsongen drar i gång. Läs mer om bygglov här: kiruna.se/bygglov

Kom ihåg slutbesked

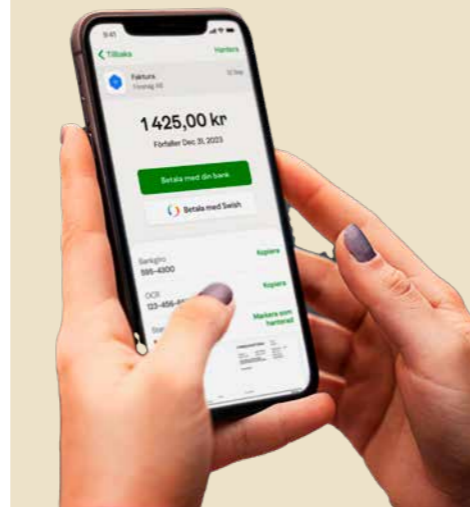
Den som har fått bygglov beviljat 2018 eller senare ska ansöka om ett slutbesked för att få ta byggnaden eller projektet i bruk. Bygglövet upphör nämligen att gälla efter fem år.

Fakturor till din digitala brevlåda

Från och med augusti 2023 skickar Kiruna kommun digitala fakturor till dig som är ansluten till en digital brevlåda. Har du inte en digital brevlåda kommer fakturan att komma som en pappersfaktura i brevlådan, precis som vanligt. Du som redan har valt att få dina fakturor som e-faktura direkt till din internetbank kommer inte heller att påverkas. Fakturan kommer då att precis som vanligt levereras direkt till angivet bankkonto.

Med en digital brevlåda kan du få du din post från myndigheter, kommuner, regioner och vissa företag digitalt i stället för på papper. För att börja ta emot post digitalt behöver du ha en digital brevlåda och en e-legitimation.

Mer information om digitala brevlådor hittar du hos myndigheten för digital förvaltning digg.se.

Kontaktuppgifter

Marianne Johansson Sturk
Telefon: 070-202 62 63, e-post: marianne.johanssonsturk@lapplands.se

Ann-Katrin Gustavsson
Telefon: 070-341 37 57, e-post: ann-katrin.gustafsson@lapplands.se

Eva Nilsson
Telefon: 070-214 90 62, e-post: eva.nilsson@lapplands.se

Du som lider av psykisk ohälsa kan få hjälp

Är du över 18 år och skriven i kommunerna Kiruna, Gällivare, Jokkmokk eller Pajala och har en psykisk ohälsa som medför stora problem i din vardag, kan du kostnadsfritt få ett ombud.

Det kan bland annat gälla råd och stöd, kontakter och samordning med olika myndigheter och för dig viktiga personer,

bistå vid ansökningar om exempelvis vård och behandling, boende, ekonomi, arbete, med mera.

Vi arbetar som personliga ombud via Lapplands kommunalförbund och finns tillgängliga i Kiruna, Gällivare, Pajala och Jokkmokk. Välkommen att kontakta oss genom att ringa, mejla eller skicka sms.

Nya tjänsteleverantörer hos Gironet

Det händer mycket på tjänsteleverantörssidan. I dag kan du som har Gironet välja mellan följande leverantörer:

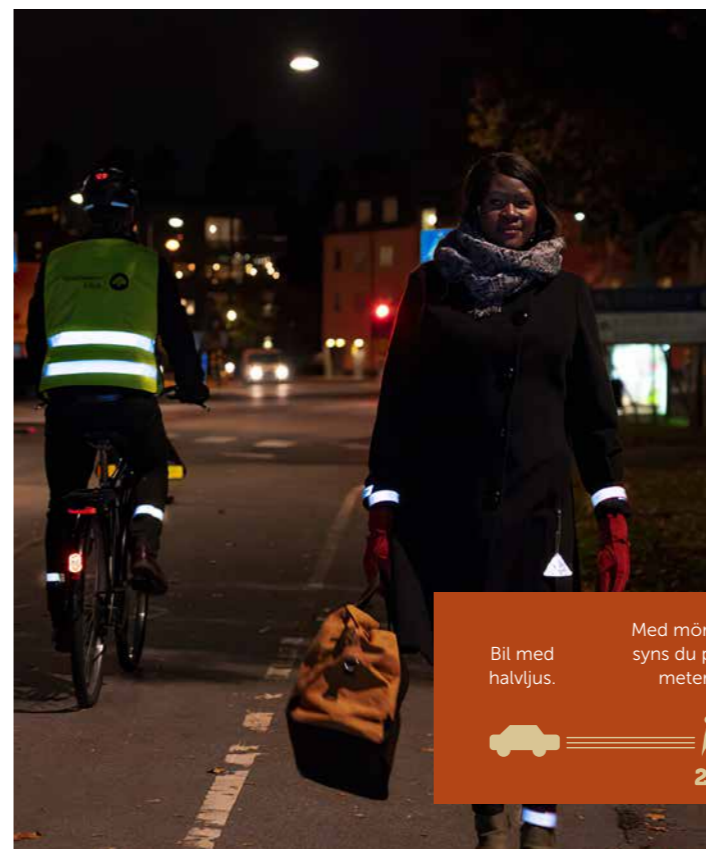

Några av de möjligheter som finns med en fiberanslutning:

- Högupplöst tv och on-demandtjänster
- IP-telefoni och dubbelriktad videokommunikation
- Molnlagring av viktiga data
- Distansutbildningar via nätet
- Vård- och omsorgstjänster: hemsjukvård med läkare på distans och hemtjänst via internet
- Läxhjälp på distans
- Styrning av det digitala hemmet: larm och smarta produkter i hemmet

Besök gironet.se för att se vilket utbud som passar just dig!

Glöm inte reflexen!

Varje år omkommer 30–40 gående i trafiken och cirka 3 000 skadas allvarligt. 40 procent av alla trafikolyckor där gående är inblandade sker när det är mörkt. Det gäller både på mörka landsvägar och tätbebyggda områden med gatubelysning. Genom att bära reflexer minskar du risken för att råka ut för en olycka betydligt.

Reflexer syns bäst då de sitter lågt och är i rörelse. Så placeringar långt ner på armar och ben är bäst. Livslängden för en reflex är ungefär tre år. Därför behöver du byta ut dina reflexer regelbundet. Var rädd om dig och dina medtrafikanter!

Källor: Trafikverket och Nationella trafiksäkerhetsförbundet, NTF

Astrid Adermalm är en av medarbetarna som kommer att möta dig i Kirunabostäders nya kundservice på Rymdhuset. Här kan du få hjälp med allt från att söka lediga lägenheter till att göra extra nycklar.

Kirunabostäder öppnar ny kundservice

Förutom att kontakta Kirunabostäder via telefon, mejl och chatt kommer du från och med årsskiftet att kunna besöka bostadsbolagets kundservice på Rymdhuset. Här kan du få hjälp med alla dina ärenden kopplade till boende i hyresrätt på samma plats.

Text och foto: Emma Wodén

Till Kirunabostäders nya kundservice kan du komma för att bland annat teckna hyresavtal, hämta nycklar, ställa dina frågor om hur byte av lägenhet fungerar, titta på materialprover inför renovering eller för nyckelkvitivering vid borttappade nycklar eller taggar. För dig som inte är

hyresgäst kan kundservice hjälpa dig att ställa dig i bostadskö eller visa hur Mina sidor fungerar när du ska söka lediga lägenheter. Kundservice ska underlätta för både hyresgäster och kunder att göra alla sina ärenden hos Kirunabostäder vid ett och samma tillfälle.

I samband med öppningen av kundservice kommer telefontider till både kvartersvärdar och bostadsförmedlingen att försvinna. Nu kan du i stället få hjälp med alla typer av ärenden varje vardag mellan klockan 07.00 – 15.00, antingen genom ett besök alternativt via mejl eller telefon.

Initiativet till en besöksplats för kunder grundar sig i resultatet av Kirunabostäders senaste kundundersökning, där det framkom att det fanns förbättringspotential i kontaktvägarna till bolaget. Sedan dess har Kirunabostäder tillfört digitala kanaler i form av kundforum och chatt på hemsidan och vid årsskiftet öppnar kundservicen på Rymdhuset där både befintliga hyresgäster

och blivande kunder är välkomna att göra sina ärenden personligen.

– Många ärenden hos oss kan du göra digitalt, mycket snabbt och enkelt, men vi uppskattar så klart att träffa våra kunder öga mot öga, säger Carina Bergström, enhetschef bostadsförmedlingen Kirunabostäder.

BESÖK OSS GÄRNA PÅ:
Rymdhuset, Österleden 15, vardagar 7.00 – 15.00
Under samma tider när du oss på telefon 0980-708 50 eller e-post info@kirunabostader.se
På kirunabostader.se har vi öppet dygnet runt.

P PARKERING

P PARKERINGSKONTO

P TILLGÄNGLIGHETSANPASSADE PARKERINGSPLATSER

Infart till parkeringar sker via Storhandelsgatan

Här parkerar du i Kiruna centrum

In- och utfart till parkeringar sker nu via Storhandelsgatan från Malmvägen, där det även finns en ny parkeringsyta med 190 platser. **Tidigare infart** till parkeringar via Midnattsolsvägen upphör och är endast öppen för gångtrafik. P-skiva 3 timmar gäller för samtliga parkeringar om inte annat anges. P-skiva finns att hämta från Kiruna stadshus.

Below ground, on earth, in space, with care.

MOVEMENT

There are cracks in everything.
That's where change begins.

Kiruna ansöker om att bli europeisk kulturhuvudstad 2029!

En stad i flytt, en region i omvandling, en värld i förändring där Kiruna spelar en nyckelroll. En plats där vi vill att kultur och gemenskap binder oss samman. Här finns traditioner med sina rötter i mil efter mil av vidsträckta kulturlandskap med älvar, fjäll och sjöar. Människor från hela världen möts i vår arktiska natur för att gå djupt, sikta högt och uppleva något unikt. I kontrasterna tänds gnistor och i sprickor kan det uppstå något nytt. Tillsammans kan vi vara ett samhälle som är lekfullt, färgstarkt och välkomnade.

Det vill vi dela med Europa.

Läs mer om ansökan här: kiruna.se/ekh29